

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

เสริมสร้างธรรมาภิบาล พัฒนางานสู่สากล

รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๒

การบริหารจัดการศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจรของหน่วยงานรัฐไม่มีประสิทธิภาพ

เทศบาลตำบลผู้ถูกร้องเรียนได้จัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจรเพื่อรองรับปริมาณขยะมูลฝอยภายในเทศบาลตำบล องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ และเอกชนอีก ๑๓ แห่ง โดยมีห้างหุ้นส่วนแห่งหนึ่งเป็นผู้ประมูลงานจากผู้ถูกร้องเรียน โดยทำสัญญาเช่า ๒ ปี และจ่ายค่าสัมปทานให้ผู้ถูกร้องเรียน ในการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยดังกล่าวทำให้ชาวบ้านบริเวณโดยรอบได้รับผลกระทบและความเดือดร้อนจากกลิ่นเหม็นของขยะและน้ำเน่าเสียที่เกิดจากขยะเป็นระยะเวลายาวนาน จึงได้มีการร้องเรียนไปยังผู้ถูกร้องเรียนและศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด แต่ยังไม่มีความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหา กลิ่นเหม็นและไม่มีมีการกำจัด ขยะมูลฝอยอย่างจริงจัง จนเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ ชาวบ้านได้รวมตัวกันไปร้องเรียนที่สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส และต่อมาวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ รองผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีการดูงานและประชุมเพื่อให้นโยบายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย โดยที่ประชุมได้มีมติให้ผู้ถูกร้องเรียนดำเนินการแก้ไขปัญหา แม้ว่าผู้ถูกร้องเรียนจะได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาแล้ว แต่ประชาชนยังคงได้รับความเดือดร้อนอยู่เช่นเดิม

จังหวัดได้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว และรายงานผลการตรวจสอบมายังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินว่า ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจรดังกล่าว เดิมเป็นที่ทิ้งขยะของเทศบาล โดยการขุดหลุมและฝังกลบ ต่อมา ได้จัดทำโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณและได้รับสนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจโครงการตามแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินการบริหารจัดการระบบกำจัดขยะมูลฝอย มีห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นผู้ประมูลหาประโยชน์ในทรัพย์สิน มีการบริหารจัดการโดยการให้สายพานลำเลียงขยะของตนเองในการคัดแยกขยะบนบ่อกำจัดขยะแทนการใช้เครื่องจักรของเทศบาลในการคัดแยก ขยะที่คัดแยกได้ส่วนหนึ่งนำไปขายเป็นขยะรีไซเคิลและส่วนหนึ่งส่งทำเชื้อเพลิง RDF ที่โรงปูน จังหวัดสระบุรี เพื่อลดปริมาณขยะและในช่วงฤดูฝน

จะไม่สามารถส่งทำเชื้อเพลิง RDF ได้ เนื่องจากขยะจะเปียกและมีความชื้นสูง ส่งผลให้มีขยะตกค้าง หน่วยงานผู้ถูกร้องเรียนได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเข้าตรวจสอบพื้นที่ร่วมกับห้างหุ้นส่วนจำกัด เพื่อวางแผนให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อร้องเรียนและมติที่ประชุม แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขได้เนื่องจากปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น น้ำเสียในบ่อบำบัด ไม่สามารถดำเนินการสูบออกไปได้ เนื่องจากไม่มีสถานที่รับน้ำเสีย อีกทั้งยังเกิดปัญหาเครื่องคัดแยกขยะชำรุด อยู่ระหว่างรอซ่อมแซม ส่งผลให้ปริมาณขยะตกค้างจำนวนมาก

ต่อมา ผู้ตรวจการแผ่นดิน (นายบุญ ฐาปนดุลย์) และคณะได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและประชุมหารือแนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน ร่วมกับผู้ถูกร้องเรียน จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยที่ประชุมมีมติกำหนดแนวทางให้ผู้ถูกร้องเรียนนำไปปฏิบัติ ดังนี้

๑. แนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้น ให้ผู้ถูกร้องเรียนเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการแก้ไขปัญหา เนื่องจากผู้ถูกร้องเรียนได้บอกเลิกสัญญาเช่าพื้นที่แล้ว โดยให้ดำเนินการซ่อมแซมเครื่องจักรและให้ฝังกลบขยะโดยเร็ว งดการรับขยะจากท้องถิ่นอื่น เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้เรียบร้อยก่อน เพิ่มบ่อบำบัดน้ำเสีย นำสิ่งกีดขวางมาทำหลังคาปิดกั้นไม่ให้ฝนไหลลงบ่อขยะ อันจะทำให้เกิดน้ำเน่าเสียเพิ่มขึ้น และนำสิ่งกีดขวางมาปิดรอบบ่อขยะเพื่อไม่ให้ขยะออกไปสู่ภายนอก รวมทั้งตัดต้นไม้ไม้ให้ใบไม้ตกลงในบ่อของชาวบ้าน จัดให้มีเครื่องเพิ่มออกซิเจนในน้ำ และให้นำน้ำไปตรวจ ให้จังหวัดเป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหา โดยผู้ว่าราชการจังหวัดฯ จะสนับสนุนด้านงบประมาณและองค์ความรู้ โดยมีหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมด้วย

๒. แนวทางการแก้ไขปัญหาระยะยาว จังหวัดจะตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหา ศูนย์กำจัดขยะร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ภายหลังจากนั้น รองเลขาธิการฯ (นายกีรป กฤตธีรานนท์) และคณะได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและประชุมหารือติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนอีกครั้ง พบว่า ผู้ถูกร้องเรียนได้ดำเนินการขุดสระเพื่อรองรับน้ำ เสริมคันดินรอบบ่อบำบัดน้ำเสีย มีการปรับสภาพขอบบ่อบำบัดน้ำเสียเป็นอย่างดี ไม่มีน้ำเสียเจือปน และมีการลั่นตมน้อยลง มีการสร้างรั้วเมทัลชีทป้องกันขยะปลิวไปนอกพื้นที่และลดกลิ่นเหม็นในบริเวณใกล้เคียง เริ่มปรับเกลี่ยขยะและฝังกลบขยะด้วยดิน โดยผู้ถูกร้องเรียนยังมีความกังวลและอุปสรรคจากความล่าช้าในการเลิกสัญญาเช่าที่ต้องรอเวลาในการส่งมอบสถานที่คืน รวมถึงการอุทธรณ์คำสั่งยกเลิกสัญญาเช่าของผู้เช่า และยังมีปัญหาเรื่องระเบียบพัสดุที่มีระยะเวลาในการประกาศหาผู้รับจ้าง เนื่องจากโครงการต้องใช้งบประมาณเกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท จึงต้องมีการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุ

จังหวัดได้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อติดตามการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้มีการประชุมคณะทำงานฯ ได้ร่วมกันพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และให้เทศบาลตำบลในพื้นที่รับผิดชอบดำเนินการจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร รวมถึงแผนการบำบัดน้ำเสียและการซ่อมแซมปรับปรุงเครื่องจักร ระบบคัดแยกขยะ และโรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์ให้สามารถกลับมาใช้งานได้ ต่อมาได้มีการประชุมคณะทำงานติดตามและแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจรเทศบาลตำบล คณะเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและประชุมหารือติดตามการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน โดยสรุปผลการดำเนินการเพิ่มเติมของผู้ถูกร้องเรียนได้ว่า ผู้ถูกร้องเรียนจะรับนำช่างเข้าซ่อมแซมเครื่องจักรที่เสียหาย จะรับดำเนินการฝังกลบขยะทั้งหมดให้เสร็จ และจะติดตั้งเครื่องเติมอากาศในน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่

จากผลการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า จังหวัดได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานติดตามและแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร โดยได้มีการประชุมกำหนดแนวทางให้ผู้ถูกร้องเรียนปฏิบัติตามแล้ว ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องเรียนยังได้แจ้งแนวทางในการดำเนินการให้ทราบเพิ่มเติมทั้งเรื่องการซ่อมแซมเครื่องจักร การฝังกลบขยะที่เหลือ การบำบัดและจัดการน้ำเสีย ซึ่งจากการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ลงพื้นที่และร่วมประชุมทั้งสามครั้ง

พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพยายามและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา และปรากฏความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาเป็นอย่างดี จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอย่างเหมาะสมแล้ว ตามมาตรา ๓๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าวตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

ผู้ตรวจการแผ่นดินลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน